

Ifjúság útja

a PTE BTK-TTK hallgatói lapja
2. évfolyam 13. szám 2007. május 30.

Hogy is van ez?

Egyetemi közöny

OTDK - lemaradva

Ismét tarolt pesti bulldózer

Mindenféle zöldségek

Paradicsomi Napok

IRO

Szex a nappaliban

Befutás előtt

A Puzzle

Háromkirályok

Sacra Korona

Függő játszma

Hacker az Egyetemen

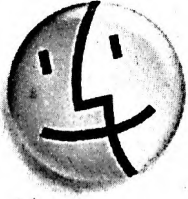
Tudomány?

... akiknek két anyjuk van

— megszülettek az első génkezelt kisbabák —

AZ ELSŐ MACINTOSH
Internet-kávézó Pécsen
a Dante Caféban
Pécs, Janus Pannonius u.11 (Sétatér)

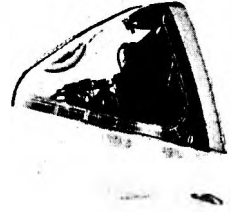

Kezdetben vala a Gép..., amint hűvös és színtelen eleganciával nyújtzkodott az asztalon, "kábeleit" alig takargatva, fagyos üvegszemével tekintett a külvilágra.

Aztán megjöttek fincsi színekben a Macintosh iMac-jei és már megjelenésükkel is mosolyt csaltak az arcokra.

Munkához láttak és véget vetettek a "computer-vooodoo" világnak.

Gyorsak és egyszerűek, mondhatni félkézzel lehet őket vezetni. És ekkor jött az ötlet, hogy mit csináljon a másik kéz: tartson mondjuk egy bögrét. Így jött létre a MacCafé internetes kávézó a Dantében.

Avárosban a leggyorsabb és a legolcsóbb hely és márciustól működő antikváriumával együtt, talán a legszebb is. Egy igazi hangulatos netcafé, ahol minden rendelkezésedre áll, hogy megtaláld amit keresel.

Avilág nem csak beige: itt az ideje, hogy kipróbáld egy igazi számítógépet:))

nyitva: minden nap, reggeltől estig

Ifjúság útja

a PTE BTK – TTK hallgatói
lapja

Megjelenik
félévente öt alkalommal
3000 példányban

Kiadja

a Pécsi Ifjúsági Fórum

Felelős kiadó

a Pécsi Ifjúsági Fórum elnöke

Főszerkesztő

Solymosi Bertold

Társszerkesztő

Kiss Tibor

Szerkesztők

Közélet **Burány Szabolcs**

Kultúra **Págyor Henriett**

Korrektor **Balikó Helga**

Tördelés **Nagy Róbert**

Fotó **Hegedűs Linda**

Nyomda

Duplex Rota, Pécs

Nyomdavezető

Kecskés István

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot,
hogy a beküldött írásokat szerkesztett vagy
rövidített változatban tegye közzé!

A beküldött anyagokat a szerk. nem küldi
vissza és nem őrzi meg.

Szerkesztőség

7624 Pécs, Ifjúság útja 6.

Tel.: 72/503-600/ 4915, 4916

Fax: 72/327-622/4125

e-mail: karilap@stud.btk.pte.hu

www.univ.hu
egyetemváros

2001. május 5-től
ismét PÉCS - BAJA -
ÓPUSZTASZER

Sz 6.00	↓	Pécs, aut. áll.	↑	Sz 19.30
6.50		Mohács, aut. áll.		18.40
7.55		Baja, aut. áll.		17.40
8.34		Jánoshalma, aut. vt.		16.56
9.00		Kiskunhalas, aut. áll.		16.30
Sz 10.00	↓	Ópusztaszer, Emlékpark	↑	Sz 15.30

Sz - 2001. május 5-től 2001. október 27-ig szabadnapokon (szombaton)

**Pécsről illetve Mohácsról Ópusztaszerig és vissza
utazók kedvezményes díjai:**

	Kedvezmény	Pécsről	Mohácsról
Nyugdíjas, nagycsaládos	90%	394,-	320,-
Diák	67,5%	1.280,-	1.038,-
Teljesárú menetjegy	50%	1.970,-	1.596,-

Menetrend szerinti járatunkkal utazók az Emlékpark
pénztárában soron kívül megválthatják belépőjüket.
Menetjegy elővétel ill. érdeklődés autóbusz állomásainkon.

**UTAZZON
A BIZTONSÁGGAL ! Pannon Volán Rt.**

A nyelv nevelő szerepe

A 70 éves Szépe Györgyöt köszöntötték

Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszus zajlott Pécsen április 17-től 19-ig a PTE BTK-n. A háromnapos kongresszuson 500 résztvevő, és több mint 300 előadó vett részt Magyarországról és a határon túlról.

A megnyitónál Papp Béla, Pécs polgármestere valamint Tóth József, az egyetem rektora és Font Márta, a bölcsészkar dékánja köszöntötte az egybegyűlteket, beszédükben kiemelve a MANYE (Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesülete) szerepét az oktatásban. Ezt követően került sor a Brassai-díj átadására, melyet idén Székely Gábornak ítéltek oda. Beszédében a nyelvész a díjat munkatársainak ajánlotta. A megnyitó rendezvény folytatásaként a haifai Alexander Z. Guiora és a kolozsvári Péntek János tartott előadást a határon túli magyar nyelvészet fejlődéséről. Szépe György záróbeszédében Papp Ferencet, az idén áprilisban elhunyt nyelvészt búcsúztatta el, megemlékezve életútjáról valamint munkásságáról.

A nap folyamán megrendezett fogadáson – ahol közel 300 nyelvész jelent meg – Szépe Györgyöt a 70. születésnapja alkalmából Tóth József köszöntötte, aki beszélt a professzor új, nyelvpolitikai cikkeit, tanulmányait tartalmazó könyvéről, a szakmában elért sikereiről és arról, hogy “el kell hinnünk és hitelnünk másokkal, hogy az, amivel foglalkozunk az a világ legfontosabb dolga”.

A kongresszus szekcióülései átfogták a Lexikográfiától kezdve egészen az Internet nyújtotta lehetőségekig a nyelvészet kutatási területeit. A hallgatóság kérdéseinek köszönhetően az előadások többsége, a szervezők minden igyekezete ellenére, rendre meghaladta az előírt húsz percet. A témák nyílt megbeszélésére több alkalom is volt, mind a műhelyviták, mind pedig a kerekasztal beszélgetések keretein belül. Az előadók között akadt olyan oktató, aki – annak ellenére, hogy nap, mint nap diákoknak tart előadást – frusztrációját nehezen küzdötte le a szakmabeliek előtt. A szekciók nyílt átjárhatósága minden résztvevőnek lehetőséget biztosított arra, hogy az érdeklődésének leginkább megfelelő információkhoz jusson. A konferencia keretein belül a Pécsi Nemzeti Színházban Howard Williams vezényletével a Pécsi Szimfonikusok adtak elő J. Haydn darabokat.

BH

Kétszintű érettségi 2005-től

A diákok 2005-től szabadon dönthetik el, hogy a kötelező és választható tárgyakból közép vagy emelt szintű érettségi vizsgát tesznek-e - tudhatták meg a sajtó képviselői a tárca keddi, budapesti sajtótájékoztatóján.

Környei László közoktatásért felelős helyettes államtitkár ismertetése szerint a közép szintű érettségi többé-kevésbé megfelel majd a mai maturának, az emelt szintű vizsga feladata az lesz, hogy betöltse a felvételi vizsga funkcióját. A helyettes államtitkár jelezte: az érettségi bizonyítványok között nem lesz különbség.

Újdonság, hogy emelt szinten történelemből is írásbeli vizsgát kell tenniük a diákoknak. Bővül a szabadon választható vizsgatárgyak köre is. A tanulók maturálhatnak természettudományi, társadalomismereti, mozgókép- és médiaismereti tárgyakból.

Várhatóan ez év második felében véglegesítik azt a kormányrendeletet, melynek értelmében az emelt szintű nyelvvizsga – amennyiben azon bizonyos pontszámot vagy jegyet elér a diák – megfelel majd a középfokú C típusú állami nyelvvizsgának.

(MTI)

Barbakánia Pécs, június 25-27.

Modern utcazenei rendezvény a Barbakántorony mellett, naponta 14-21h között. program:

június 25. hétfő: MéhKASaula dj-k
Székesfehérvárról június 26. kedd: ParaRádió és Optimal dj-k és live-act-ek Budapestről június 27. szerda: GFM dj-k és live-act-ek
egyéb programok:
plakátkiállítás és térberendezés, pihenő sátor, prezentációk és viták; este vetítés

részletesen: <http://barbakan.publikum.org/>

Kalandtúra 2001

Nem úszod meg szárazon!

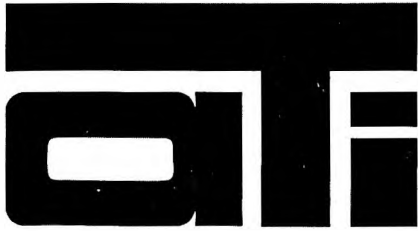
Akarsz egy olyan nyarat, hogy megemlegeted?

Ha a nyárban az izgalmat, a viccet és a társaságot keresed, légy résen, és állj a startnál július 19-én. A tíznapos tortúra a TTK-soknak terepgyakorlat, az informatikusoknak egerűt az infosztrádáról, a medikáknak gyógyír, a katonáknak kimenő, a bölcsészeknek maga a halál. A természeti és észtermészetű akadályokon ötfős csoportokban kell átverekedned magad.

Telefon: 06-72-549 698 Fax: 06-72-446 565

E-mail: kalandtura@guards.hu

Internet: www.guards.hu/kalandtura

Baranya Megyei Autóközlekedési Tanintézet kft.

Pécs, Hengermalom u. 4.
Tel.: 72/311-422
Fax.: 72/311-229

Szaktanfolyamok

**B, C, D, E, ACR, belföldi szolgáltatói, TAXI és
"nemzetközi" tanfolyamaink folyamatosan indulnak!**

A nagy pesti úthenger

XXV. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Fizika, Földtudományok és Matematika Szekció - Pécs

Kettősség jellemezte az április 17-19 között megrendezett OTDK Fizika, Földtudományok és Matematika Szekciójának találkozóját, melynek idén Pécs adott otthont. A Pécsi Tudományegyetem azon túl, hogy megtett minden tőle telhetőt a Konferencia minél jobb lebonyolításáért, feltűnően kevés hallgatóval képviseltette önmagát. A szervezés a körülményekhez képest jól sikerült, az egyetemen belüli – mellesleg sokszor lehetetlen – eligazodást, plakátokkal próbálták könnyebbé tenni, bár a helyzeten rontott a találkozóval egy időben megrendezésre került Alkalmazott Nyelvészeti Konferencia is, amelyet ugyanabban az épületben tartottak meg. A rendezvény színvonalát nagyban emelte, hogy határon túli, egyebek közt erdélyi hallgatók is részt vettek a szekcióüléseken, emellett tiszteletét tette a Babes-Bolyai Egyetem rektorhelyettese is. A legtöbb versenyző szokás szerint az ELTE Természettudományi Karáról érkezett, emellett Debrecen is tekintélyes hallgatósággal jelent meg. A PTE szinte csak a Földtudományok Szekcióban tudott említésre méltó versenyzőt felmutatni, a Fizika Szekcióban mindössze három helyi hallgató volt, a matematikusok között pedig hiába is kerestek volna pécsit. Ez a passzivitás feltehetőleg annak köszönhető, hogy a természettudományi képzés

még nem kiforrott, az egyetem matematika szakon jelenleg csak főiskolai szintű képzést nyújt. Emellett nincsenek olyan "házon belüli" versenyek, melyek pluszmunkára ösztönöznék a hallgatókat.

A versenyben szereplő dolgozatok témáit – azok sokrétűsége miatt – nehezen lehetne definiálni csupán a szekciók, vagy a tagozatok alapján. Azon túl, hogy a munkák mindegyike szakmailag magas szinten kidolgozott, nagyon sok előadás volt élvezhető a "hétköznapi ember" számára is. Ezek közé tartozott a Szabó Gyula és Sárnecky Krisztián, szegedi hallgatók dolgozata, amelyben a Naprendszer apró égitestjeinek vizsgálatát fejtegették a digitális képfeldolgozás segítségével. Ez a versenymunka a Fizika Szekció- Csillagászat Tagozatában I. helyezést ért el. Szintén Szegedről érkezett az a két egyetemista, akik a Földtudományok Szekció- Éghajlatlan kategóriájában lettek elsők, "A városi hősziget és a beépítettség összefüggéseinek feltárása terepi és térinformatikai módszerekkel Szegeden" c. pályaművükkel. Purnhauser Pál és Zboray Zoltán témaválasztásukkal nem voltak egyedül, ugyanezt a jelenséget – hőszigetek kialakulása – műholdas adatok segítségével Dezső Zsuzsa (az ELTE TTK hallgatója) analizálta, aki ezért a munkájáért a Meteorológiai Szolgálat különdíját kapta. A Matematika Szekció- Algebra és Számelmélet Tagozatában az I. helyezést Braun Gábor, az ELTE TTK matematikusa kapta meg az "Egyértelmű faktorizációs gyűrűk" c. dolgozatával.

Végeredményben Pécs nagyon jól szerepelt, mint vendéglátó, de az a tény, hogy hallgatói szinten ekkora érdeklenség mutatkozott az OTDK irányában, mindenesetre elgondolkodtató.

Aláírás: Oláh László

bölcsész eredménylista a 8. oldalon

A TESTNEVELÉS és SZABADIDŐSPORT KÖZPONT nyílt túrákat szervez a JPTE hallgatói és dolgozói részére, melyekre szeretettel várunk minden érdeklődőt.

Ajánlott felszerelés: többretegű öltözet, kényelmes vízálló cipő (bakancs), esőkabát, élelem, ital, hátizsák.

Túrávezetők: PUKLI MÁTYÁS és NÉMETH ZOLTÁN testnevelő tanárok
Telefon: 224-277/3847 mellék (PMMF kar)

1.sz. túra: KÖZÉPSŐ-MECSEK 2001.május 29. (kedd)

Útvonal: PMMFK - Bárány u. - Mandulás - Misina - Kis Tubes - Rotary körsétány - Misina - PMMF (10km.)
Gyülekezés: a PMMFK kollégiuma előtt (Boszorkány u.2.) 14.00 -ig
Indulás: 14.00-kor.Érkezés: 18.00-körül.

2.sz. túra: KÖZÉPSŐ-MECSEK 2001. június 11. (kedd)

Útvonal: PMMFK - Misina - Kis-rét - Dömörkapu - Tettye (11,5 km.)
Gyülekezés: a PMMFK kollégiuma előtt (Boszorkány u.2.) 14.00 -ig
Indulás: 14.00-kor Érkezés: 18.00-körül.

HÖT - HÖK Hírek

TTK

Változás!

A TTK-s hallgatók diplomaosztóját a meghirdetett időpontról eltérően július 30-án rendezik a Pécsi Nemzeti Színházban. A végzősök 8-ra érjenek oda!

A TTK-s jegyzetbont június 15-ig lehet levásárolni!

A kollégiumi igénylőlapok a HÖT-ön felvehető, melyeket június 25-ig kell leadni.

BTK

Diplomaosztó július 6-án a Nemzeti Színházban. Pontos időpontról nem kaptunk információt.

A jegyzetbónok július 25-ig levásárolhatók.

A kollégiumi igénylés leadási határideje június 15., 12óra. A jelentkezési lapok a DC-ban kaphatók.

Új: szociális rászorultság esetén idén már pécsiek is jelentkezhetnek kollégiumba. Akinek kollégiumi tartozása van, annak a számla kiegyenlítéséig érvénytelen a pályázata.

Állóvíz meg pocsolja

Mint az lapunk körkéréséből is kiderül, az egyetemi hallgatók (egyetemi) közügyekben igen tájékozatlanok. Sajnálatos, hogy még azokban a kérdésekben sincs birtokukban megfelelő információ, melyeket gyakran maguk is a legégetőbb problémáknak tartanak. Ilyen például az ösztöndíj, és a vele kapcsolatos kérdéskörök: Ki utalja? Honnan érkezik? Mi alapján számítják ki az összeget, és ki számítja ki azt? Miért ilyen alacsony a BTK-n, holott más karokon, egyetemeken az ösztöndíj mértéke az átlag bölcsészének akár a duplája is lehet? Ennek a tudatlanságnak a következtében azután vég nélkül terjednek a különböző félinformációk, pletykák, sokszor a legordenárébb hülyeségek. Ilyen, amikor lépten-nyomon azt hallani, hogy azért késik az ösztöndíj, mert a HÖK elnöke egynémely kollégáival azt betétbe helyezi pár napra, hogy kamatozzon, s csak azután utalja ki a hallgatóknak.

A probléma igen sokrétű. Szerepe lehet ebben a képzési formának. Annak, hogy a globális folyamatok következtében felgyorsult információáradatot a média még nem kezeli kellő biztossággal. A korrekt tájékoztatás hiánya is jelentős. A rendszerváltás/változás utáni években kialakult apolitikus társadalmi rétegek kiszélesedésével pedig a felsőoktatási intézményekben is növekedni kezdett a közügyek iránt érdektelen, közönyös (egyetemi) polgárok száma. Jól megfigyelhető jelenség, hogy tömegével kerülnek ki az egyetemről olyan fiatalok, akik az itt eltöltött éveik alatt még dékánjuk, rektoruk nevét sem jegyezték meg, sőt egyetemük történelmével sincsenek tisztában. Ekkor felmerül a kérdés: ők lennének (bocsánat, mi lennének) az értelmiség? Ez több mint szomorú. A fentebb felsorolt elemek mind háttérét képezhetik a jelenségnek, de ez sem menti fel az egyént a felelős gondolkodás kötelessége alól.

Maradjunk a bölcsészkarnál. A hallgatói önkormányzat több fórumon keresztül tájékoztatja a hallgatókat. Ilyen a kari újság, a HÖK-ök saját kiadványai és az információs pultnál serénykedő munkatársak. Tehát, ha probléma adódik, van kihez fordulni. Az, hogy a hallgatók nagy része a legalapvetőbb információkkal sincs tisztában, (hogy az ösztöndíj "kincstári" pénz, a HÖK elnöke csak irányszámokat kezel és soha nem látja a konkrét összeget; hogy az egyetemen keresztül a TO utal, a HÖK csak értéket ad; hogy az utalás banki átfutása több nap is lehet; stb.) igencsak botrányos. *balogh*

Mit tudsz az ösztöndíjról?

körkérdés a BTK-sok között

Kovács Renáta

(BTK magyar, hungarológia szakos hallgató)

„Azt gondolom, hogy az egész ösztöndíj rendszer átláthatatlan. Nem lehet tudni mire, mikor, és hogyan kapok pénzt. A képlet bonyolult. Amikor megkísérletem, hogy utána számoljak az összegeknek, sohasem jutottam el a megfelelő eredményig, vagyis sosem jött ki az átlag, ami aztán az indexembe került. Úgy tudom, hogy a TO osztja az ösztöndíjat, és ő adja meg az említett képletet is. De ez sem igazán jó. Én két szakos vagyok és kiderült, hogy egyszakosként vagyok nyilvántartva. Ez a Diákíródán derült ki ráadásul. Gondolom a pénz a HÖK-ön keresztül áramlik a TO-hoz.

De ezzel nem vagyok tisztában teljes mértékben.”

Strecher Tímea

(BTK német, angol szakos hallgató)

„Nem tudok erről a témáról igazából semmit. Kapok ösztöndíjat, rendszeresen érkezik pénz a számlámra. Nagy részben meg vagyok elégedve az ösztöndíj rendszerrel. Nem foglalkoztat a kérdés túlságosan. A márciusi esetről is (késett az

ösztöndíj) csak később és másoktól értesültem. Azt akkor észre sem vettem.”

Ignác József

(BTK magyar szakos hallgató)

„Ha jók az információim, az összevonások következtében egységes szétosztás létezik a karok között, és már nem a TO foglalkozik vele. Tudom, hogy késett a pénz a múltkor, de nem hinném, hogy valaki félre tette volna a kamatokat. Ez csak pletyka. Több ezer ember esetén némi késés amúgy is indokolt. Én olyan helyzetben vagyok, hogy pár ezer forint hiánya annyira nem visel meg. Nem kellett ez a pénz ahhoz, hogy a szendvicsemet, vagy a cigimet megvásároljam.”

Bárdos Renáta

(BTK magyar szakos hallgató)

„Az ösztöndíjat szerintem a HÖK-ön határozzák meg, ők számolják. A kiosztás és a feltételek megtárgyalása is ott zajlik. Szerintem a Diák Jóléti Bizottságnak is köze van a folyamathoz. Szeretném, ha a hallgatók többet tudnának arról, milyen feltételek alapján és hogyan kapják az ösztöndíjat.”

A közöny közügy

Közhely, hogy az egyetemi közönség nemcsak a közügyekben, hanem egyetemi éveiket közvetlenül befolyásoló hallgatói kérdésekben is tájékozatlanok. Ezt megerősítették a HÖK munkatársai is.

Jósa Bálint, a HÖK részéről elmondta, szerinte annak oka, hogy a hallgatók vagy kevéssé, vagy egyáltalán nem informáltak ösztöndíjaik kérdésében legfőképp az, hogy nem olvassák el a HÖK hivatalos kiadványát, a Betűket. Abban ugyanis teljes körű felvilágosítás jelent meg arról, hogy honnan indul el a hallgatói pénz, miként kerül kiszámításra, és hogyan jut el végül az arra jogosultakhoz. „Hallottuk, hogy zavar keletkezett a hallgatók között, ezért is adtuk ki ezt a nyomtatványt. Hogy miért nem olvassák el, nos ez csak hozzáállás kérdése.” A HÖK is felelős persze, mondta el kérdésünkre a Hallgatói Önkormányzat képviselője. „Éppen emiatt van céljaink között az, hogy a hallgatók irányában

a meglévő, bejárattott tájékoztatási csatornák mellett újakat is megnyissunk.” Andráska Gergely a HÖK elnöke hozzátette: a hallgatókat egész addig nem túlságosan érdeklí az ösztöndíjuk, amíg körül minden rendben van. Az elmúlt időszak történései alapján azonban sok mindent gondolnak. „Ez persze természetes, de hát a tény az, hogy nekünk nem sok közünk van az ösztöndíjakhoz.” Akit érdekel, az valószínűleg jól informált, ám az a tapasztalat, hogy igen kevés diák megy be a HÖK-re érdeklődni. A kéréseket a HÖK elnök sajnálatosan tartja, elmondta: számos diáknak egyetlen anyagi forrása az ösztöndíj-pénz.

Jósa Bálint kitért arra is, hogy mióta a HÖK az ösztöndíjakkal kapcsolatos hallgatói tájékoztatást átvállalta a TO-tól, a diákság, valamilyen módon, arra asszociál, hogy a HÖK az, amely valamennyi ösztöndíj ügyet intézi, beleértve a szétosztást és a számítást is. Ezeket viszont nem ártana a köztudatban is szétválasztani.

M. András

A XXXV. OTDK Bölcsész helyezettjei

Humán tudományi, Társadalomtudományi és Pszichológia Szekciókban

Név(sor)	Szekció, alszekció	tanszék	helyezés
Dévai Tibor	Oktatástechnológia Sz., Nyelvtudomány	Angol	külföldi (British Council, Somogy megyei Önkormányzat)
Balogh Katalin, Kleiber Judit	Humán tudományi Sz./Általános és alkalmazott nyelvészet	Angol	2. külföldi (Alliance Française)
Brucker Balázs	HT., Francia irodalom	Francia	2. külföldi (Szeged Város Önkormányzata)
Császár Zoltán	HT., Helytörténet, demográfia	Történelem	2. + külföldi (Történelmi Társulat)
Corodás Dávid	HT., Angol irodalom	Angol-Filozófia	1. + külföldi (Nemzeti Kult. Örökség Alapítvány)
Eler Andreea	HT., Folklor	Néprajz	3.
Fehérvári Tamás	HT., Irodalomtörténet	Eszétika	3.
Jankus Kinga	HT., Folklor	Néprajz	3.
Laczkó András	HT., Klasszikus magyar irodalom	Magyar	3.
Lale Csóbor	HT., Régi m. irodalom	Magyar	3.
Mátikus Annamária	HT., Helytörténet, demográfia	Néprajz	külföldi (Központi Stat. Hivatal Népeesség-tud.-i Kutatóközpont és Könyvtár)
Miklos Eva	HT., Folklor	Néprajz	3. + külföldi (NKÖ)
Mondok Agnes	HT., Folklor	Néprajz	3.
Pinke Zsolt	HT., XIX. század	Történelem	2.
Silku Krisztina	HT., Korai Ujkor	Történelem	2.
Takács Lilla	HT., Helytörténet, demográfia	Néprajz	1. + külföldi (Központi Statisztikai Hivatal)
Andás Ferenc	Társadalomtudományi Sz., Filozófia II.	Filozófia	3.
Bíró László	TT., Média és komm. tudomány	Kommunikáció	3.
Bódi Jenő	TT., Kult. ant.	Szociológia	1.
Danka István	TT., Filozófia II.	Filozófia	2.
Fülöp Zoltán	TT., Filmtudomány	Kommunikáció	2.
Cábor Livia	TT., Esztétika	Kommunikáció	1.
Cegeley Erzsébet	TT., Kult. ant.	Kommunikáció	2. külföldi
Gyuricza Eszter	TT., Kult. ant.	Kommunikáció	2.
Jedrinszki Krisztina	TT., Kult. ant.	Kommunikáció	3.
Kosaras Edit	TT., Szociológia	Szociológia	2.
Somogyi László	TT., Kult. ant.	Kommunikáció	2.
Szente Viktória	TT., Média és kommunikációtud.	Kommunikáció	3.
Varga Enikő	TT., Esztétika	Eszétika	3.
Hamvas Edina	Pszichológia Sz., Fejlődéslélektan	Pszichológia	1.
Nagy Johanna	P., Kognitív és általános pszichológia	Pszichológia	2.
Vince Orsolya, Kátossy Katalin, Holcsik Erzsébet	P., Személyiség- és szociálpszichológia	Pszichológia	3.
Makány Tamás	P., Kognitív és ált. pszichológia	Pszichológia	külföldi
Szegyva Zsolt	P., Alkalmazott lélektan	Pszichológia	külföldi

Segíts magadon, Isten is megsegít!

Pankász Balázs több éve a Janus Oktatási Stúdió munkatársa. Mint elmondta, minden tanfolyam esetében az a cél, hogy a felvételi előkészítő minél hatékonyabb legyen, a résztvevők minél nagyobb eséllyel jussanak be. A felvételi arány ugyanakkor csalóka, hiszen ha kommunikáció szakon a 20 előkészítőből hatan jutnak be, az ugyanolyan siker, mintha egy nyelvi szakon 10-ből jut be 6. De az átlagos bejutási arány 50%. Itt, a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi és Természettudományi Karán majdnem minden szakból, több formában indítanak felvételi előkészítő tanfolyamot.

Nappali előkészítőket évente kétszer indítanak. Egyszer a Janus Oktatási Stúdió szervezésében október-november környékén, valamint a felvételi jelentkezési határidő után már a BTK-HÖK irányítása alatt márciusi kezdéssel. A BTK-HÖK által felügyelt tanfolyamokat Makay Judit fogja össze. Általában heti 1 alkalommal adják le a tananyagot, sok vidéki jelentkező esetén viszont tömbösíthetik is az előadásokat. A pontos időpontok a jelentkezőkön múlnak: keresnek egy olyan időpontot, ami a többségnek megfelel. Ha az előkészítősöknek úgy jó, akkor akár 2 hetente tarják a heti egy alkalom helyett, viszont dupla óraszámban. A tanfolyamokon végzős hallgatók tanítanak. Érthető, hiszen olyan tanár mégsem tarthat előkészítőt, aki egyben felvételiztetni is fog. Ezzel felborulna a felvételizzők esélyegyenlősége a vizsgákon. A felvételi előkészítő eme típusa inkább szóbeli specifikus. Egyfajta tematikát ad a tanulóknak, ami általában analóg a felvételi anyaggal.

A levelezős felkészítést a KEKSZ alapítvány szervezi Temesvári Edit felügyelete alatt. Összesen hat tesztet küldenek ki a jelentkezőknek, amelyek hasonlítanak a felvételin kapott írásbeli feladatlapokhoz. A feladatsorokat a szaktanárok is átnézik, az ő aláírásuk nélkül nem küldhetik ki azokat a tanulóknak. A visszaküldött feladatlapokat kijavítják, így a tanulók saját hibáikból okulva

folyamatosan fejlődnek a felkészítés hetei alatt. A levelezős előkészítő a legnépszerűbb a felvételig jelentkezők között, egyrészt mert ez a legegyszerűbb, másrészt a legolcsóbb formája is a felkészülésnek.

Ahogy Makay Judit elmondta, a HÖK-nek mindebből nem származik nyeresége, hiszen a befizetett tanfolyamdíj fedezi a terembérletet és a tanító hallgató bérét. Mindez a hallgatóknak is jó, mert egyfajta munkalehetőséget biztosít számukra.

Négy évvel ezelőtt még létezett az úgynevezett 0. évfolyam, aminek elvégzéséért plusz pontokkal kecségtettek az egyetemek. Mivel ezek költségtérítésses – nem is kis összegű – tanfolyamok voltak, ezért az „egyenlő esélyt mindenkinek” nevében törvényileg megszüntették. Ez a képzési forma ugyanis csak a jobb anyagi háttérrel rendelkezőknek növelte az esélyeit az egyetemre való bejutásban.

Pár éve még nem jósoltak nagy jövőt a felvételi előkészítőknak. Ennek oka pedig az az egyszerű demográfiai tény volt, hogy évről évre egyre jobban csökken a középfokú intézményt végzők száma. A tanfolyamok mégis sikeresek, évente egyre többen jelentkeznek. „Mindez azzal magyarázható, hogy a kormány céljaként tűzte ki, hogy minél több fiatal tanuljon tovább a középiskola után. Így a demográfia és a politika mérlege kiegyenlítődik” – fejezte be Pankász Balázs.

“Hát ekkora hangja van egy húszezer fős egyetemnek?!”

Nézegetem a plakátot. Azon morfondírozom, hogy mit is említsek meg az egy hetes “dínom-dánom”, az Egyetemi Napok eseményeiből. Nehéz erről írni.

Nehéz, mert nem ezt vártam. Felsőbb éves ismerőseim ugyanis – amióta itt vagyok – arról regélnek, hogy mekkora buli az egész, mennyi élmény kötődik ehhez a mulatsághoz. Nem tagadom, érzékenyen érintett a csalódás. Nem gondoltam ugyanis, hogy az integráció leple alatt megbomlik a csapatszellem, az összetartás az egy karra járó diákok között, a vágy arra, hogy bulit csináljunk, ha már arra megadtott minden lehetőség. Több részről hallottam kritikát a szervezés hiányosságait illetően: a profitorientált, a koncerteket hangsúlyozó plakát (ami állítólag nem is jutott el minden karra), a későn kapott információk és még sorolhatnánk. De nemcsak ez a háttere annak, hogy az Egyetemi Napok közönnyel, érdektelenséggel volt jellemezhető és, hogy nem úgy sült el, ahogy az szokott. Egyszerűen senkit sem érdekelt a dolog. Mit számít, hogy két – létszámában ugyan különböző – csapat hogyan ugra-bugrál a Széchenyi téren, miként verseng egymással abból a célból, hogy a vajmi kicsinnyé sorvadó hallgatói összetartást felélesszék halottaiból. Nem tudom mire vélni ezt a dolgot. Mindenesetre maguk a résztvevők is meglepődtek azon, hogy hétfő délután, a csapatok bevonulása alkalmával, csak két, kissé “szedett-vedett”, társaság kovácsolódott össze: a BTK-TTK, azaz Norman Bates őrlétei és a Ponyvaregény ismert figurái, a Pollackosok részéről. A csapatok “párba” helyett inkább együtt, karöltve táncikáltak a téren. Mindkét fél éltette a saját jelöltjét, de nem ez volt a lényeg, hanem az, hogy ha már csak ennyire futotta a lelkesedésből, akkor legalább “mi” érezzük jól magunkat.

Diákrektor

A hét további napjain folytatódott a “versengés” a két csapat között. Az első megpróbáltatást a városi vetélkedő jelentette, melynek keretében a csapatok zöldbabbá változtattatták a Széchenyi

téri lovas szobrot, galambot fogtak, védtelen járókelőket kötöztek celluluszal a lámpaoszlophoz. A szintberendezés valódi bolondokházát varázsolt a Szenesbe; örültek és gondozóik a – számomra meghatározhatatlan eredetű – zöld színű növény gyógyító erejéről próbálták meggyőzni a zsűrit. Volt ott magánzárkába zárt, kerítést rágó kiöregedett egyetemistától kezdve, a csendes, könyvét bújós őrléig minden. A gondozók nem győzték hangsúlyozni az ilyen és ehhez hasonló helyzetekben alkalmazható terápiákat és kezeléseket, melynek demonstrálása verbálisan sem volt utolsó. Ezt követően még a csütörtöki sorversenyek hatottak döntően arra, hogy ki is lesz a diákrektor. A már megszokott autóverseny (dömperrel) és sörivás a “depóban”, koedukált (“öltözzünk át egymás ruháiba minél rövidebb idő alatt”), jobb esetben főtt, rosszabb esetben nyers tojás szétőrése az ellenfél fején. Tíz fővé amortizálódott BTK-TTK csapat kontra ötvenhatvan Pollackos. Így tehát a végeredmény sem volt kétséges: győzött a nagyobb létszám, a nagyobb lelkesedés, azaz “Pollack Misi” csapata, a végtelen fantáziával, Norman Bates és lökött társaival szemben.

Sörsátor, koncertek

A kezdeti nagy pangás után a keddi napon már szinte lépni sem lehetett a FEEFI előtti parkolóban felállított sörsátorban. Éjjelkor a Security-s csávók alig tudták kipaterolni a mulatozó népet. Mivel az esti koncertek nagy része a PEK-ben zajlott, mindenki könnyen átbattoghatott tombolni. Kedden az Anima-PUF-Kispál koncerten voltak a legtöbben, de sokakat lázba hozott a Kozmix és a Baby Sisters is. Az elmaradhatatlan giccs-party zárta a hetet; Soltész és Szűcs Judit újra trapézgatyába bujtatta az egyetemet, ismét megelevenedett a múlt, a hetvenes-nyolcvanas évek diszkóvilága. Ekkor hirdették ki a diákrektorválasztás eredményét is, amiről – mint ahogy kiderült – az emberek nagy része nem is tudott. Gyér taps, érdektelen arcok. “Hát ekkora hangja van egy húszezer fős egyetemnek?!” – hangzott a hangfalakból. Sajnálatos, de csak ekkora.

Mindenféle zöldségek

Paradicsomi napoknak ígérkezett a május 8-9-én megrendezett, s a köznyelvben csak "Szenes Napok"-ként elhíresült BTK-TTK közös programsorozat. A Paradicsom Napok – hivatalosan így hívták – sajnos nem váltotta be hozzá fűzött reményeinket.

"Mint minden hagyományteremtő kezdeményezésnél itt is sok problémával kellett megküzdenünk" – nyilatkozta lapunknak Lovas Péter, a rendezvény egyik szervezője, aki a Mediátor Egyesület képviseletében dolgozott az eseményen. "A legnagyobb problémát a szükséges engedélyek beszerzése jelentette. Mint később kiderült, nem engedélyezték szabad tűzön a főzőversenyt – így ez elmaradt. A Botanikus kertben a "Zeneterasz"-on este nyolc után nem szólhatott a zene, ezért a sörátorba kellett küldeni az embereket, onnan pedig tíz után a Szenesbe, aminek köztudottan erősen korlátozott a befogadóképessége. Már az is csoda, hogy ennyi mindent megengedtek az egyetem területén

– ecsetelte a helyzet bonyolultságát a szervező. Szeretnénk, ha legközelebb késő éjszakáig is lehetne partizni a szabadban – tette hozzá.

Késtek a hirdetések, késett a nyomda, nem volt megfelelő médiatámogatása a Paradicsom Napoknak, így a nagyközönség csak későn értesült programokról. Külön problémát jelentett, hogy a szervezőknek szembesülniük kellett az egyetemi törzsközönség közönyével, ami meglehetősen lelohasztotta a kedélyeket. Igazából az esti rendezvények, koncertek mondhatók sikeresnek, a második nap pedig már a Zeneterasz is beindult – mondta Lovas Péter.

A következő futamot jövő év tavaszára tervezik, lehetőség szerint bevonva az Egyetem többi karának hallgatóit is.

Szervezők: a Mediátor Egyesület részéről Szuhay Márton és Lovas Péter, a Szenesből Horváth Péter. A rendezvényt a KEKSZ Alapítvány támogatta.

kp

Kesernyés testnedvek

Kicsit fanyarra sikeredett az Irigy Hónaljmirigy április 23-i Széchenyi téri koncertje. A közönséget egyébként is lefárasztotta a város vezetőinek terjedelmes beszéde a PVSK-s lányoknak az Euroligában kiharcolt bronzérméről (ezúton is gratulálunk a példás eredményért, a szerk.). A tömegeből sokan hangot is adtak nemtetszésüknek. A téren sehol egy sörátor, egy kerthelység, ahol csillapíthatta volna szomját a fáradt pécsi polgár. Így szárazon kellett nekivágni a másfél órás műsornak. A zenekar tagjai többször próbálták bevonni a nézőket a showba – kevés sikerrel. A bambák csak álltak és néztek. Kevesen tapsoltak, még kevesebben táncoltak.

Tömegigény. Sok évvel ezelőtt még a magas fokú szórakoztatás igényével lépett fel a zenekar. Indulása első éveiben jól kitalált és frappánsan megfogalmazott kritikával fricskázta a szobnizs által magasra emelt "sztárokat", és hasonlókkal azok közönségét. Sokszor sikeresebb volt az általuk feldolgozott dal, mint az eredeti. De a kritika alól nem mentesültek a rockélet kiöregedett elemei sem. A paródiák között azonban nem, vagy

csak nagyon ritkán találhattunk igazán komoly, általában csak művészeknek nevezett zenészeket fricskázó produkciót – talán szándékosan. Az újszerű, látványos, jól hangszerelt műsor, a kiváló zenészgárda népszerűsége a magasba tört. Az üzlet beütött. Majd jöttek a diszkók, a tv-s fellépések és immár playback-ról még többen láthatták, hallhatták a sztárokat. Mert azok lettek. És ekkor automatikusan bekerültek abba a körbe, amely tagjait annak idején maguk kemény kritikával illettek (ez persze nem jelenti azt, hogy manapság már nem jők, csak, hogy talán nem azok, aminek indultak). Jól mutatta ezt a hétfő esti pécsi buli is. A műsor első felében háromszor próbálkoztak – vajmi kevés eredménnyel – a nézőkkel együttmozogni. Persze ez a mozgástér elég szűk. De mégis. Majd a második felében még annyiszor sem. Persze a végére úgy-ahogy összejött a hangulat, csak akkor már vége volt.

Salamon

Clónon innen-mátrixon túl

Az igazság odaát van?

Amerikai tudósok megerősítették, hogy megszülettek az első genetikailag módosított csecsemők, akik teljesen egészségesek.

A gyermekek olyan kísérleti programok eredményeképpen jöttek a világra, amelynek során az anya petesejtjeinek hibáját szerették volna kijavítani, s ehhez egy másik nő sejtjeiből nyerték ki a mitokondrium nevű sejtzervecskéket. Mivel a mitokondriumok is tartalmaznak örökítőanyagot, a gyermekeknek genetikai értelemben egy apjuk és

két anyjuk van.

Ezek a csecsemők tehát már egy éve megszülettek, de csak most erősítették meg létezésüket maguk a tudósok is. Sokak fejében merülhet fel az a gondolat, amelyet már többen feszegettek: nem lehetetlen, hogy már az első teljes emberi klón is bejelentésre vár. Egy közelmúltban megjelent beszámoló alapján eddig körülbelül 30 gyermek született így világszerte, ebből 15 egyetlen amerikai program eredményeként.

A kutatók módszereit sokan etikátlannak minősítik, a legtöbb országban pedig nem is szabad hasonló kísérleteket végezni. Számos tudós szerint az emberi csírvonalon ilyen jellegű módosítása olyan dolog, amelynek biztonságos kivitelezése egyelőre meghaladja képességeinket. Amerikai kormányhivatalnokok a BBC érdeklődésére

megkülönböztetik, nézzük őket sorra:

– Molekuláris klónozás. Ebben az esetben egy molekula szaporításáról van szó. Ilyen például az ún. DNS polimeráz láncreakció, amikor DNS-molekulákat a vizsgálatokhoz szükséges mennyiségre szaporítják fel, de ez a lényegi eleme a kísérleti fázisban lévő génterápiás eljárásoknak is. A génterápia során egy vektor (hordozó) segítségével – ami lehet egy molekula vagy egy vírus – juttatnak be DNS-szakaszokat (géneket) a célsejtekbe, ahol azok beépülnek a sejt genetikai állományába, s ott kifejeződhetnek (vagyis megindul róluk a fehérjék átírása).

– Sejtklónozás. Sejtek tenyésztése laboratóriumi körülmények között (sejtkultúrák). Genetikai szempontból az előállított sejtvonal összes sejtje a kiindulási sejttel egyezik meg.

– Teljes (többsejtű) organizmus klónozása. A teljes organizmus létrehozásának két alapvető módszere az ún. nukleáris transzfer (maganyag-átviteli) és az embrióosztási (embriófelezési)

technológia.

Az előbbi kérdésre a legtöbb embernek egy teljes emberi szervezet mesterséges létrehozása jut eszébe, s igen sokan arról is meg vannak győződve, hogy a klón nem csupán genetikailag lesz azonos a klónozott személyvel, de pszichikailag, érzelmileg és mentálisan is (lásd például a kis Hitler felnevelését). Az ember klónozása – még ha az etikai, jogi, vallási problémákba most nem

is mélyedünk bele – egyelőre pusztán biológiai szempontból is igen kockázatos vállalkozásnak tűnik. A klónozási technológiáknak elképesztően kicsi a hatékonysága, s az eddig a világ tudomására hozott állati klónok genetikailag nem minden esetben teljes értékűek. A Time és a CNN közvélemény-kutatásának 2001. februári eredményei szerint az emberek 90%-a ma még rossz ötletnek tartja a klónozást, azonban az ez iránti társadalmi igény egyre nő.

Az orvosokat és kutatókat egyre gyakrabban keresik meg olyan kérésekkel, hogy a klónozással segítsenek a terméketlenségen vagy a donorhiány áthidalásában. Szaporodnak az olyan kérdések is, hogy lehetséges-e a betegségben vagy balesetben elvesztett gyerekek rekonstrukciója.

Már ez is jó példa arra, hogy az emberek többsége miben téved alapvetően a klónozást illetően. Meglepő, de az emberek nagyobb része azt gondolja, hogy a klón nem csupán genetikailag lesz azonos "szülőjével", de minden más szempontból, tehát például érzelmileg és mentálisan is.

Ez óriási tévedés. Tény, hogy a gének számos

tulajdonságra hajlamosíthatják az embert, de ezek kialakulásában legalább ugyanilyen fontos a környezeti hatások szerepe is, amelyet most a legtágabb értelemben – a magzatot az anyaméhben ért hatásoktól a neveltetésen keresztül a társadalmi környezetig – kell értenünk. Lehetetlen olyan körülményeket rekonstruálni egy klón fejlődéséhez, amelyek pontosan másolják az eredeti példány környezetét. Ha a szülők genetikailag – és ezáltal persze külsőre – visszakaphatnák is elvesztett gyermeküket, egy teljesen új személyiség fejlődésének lehetnének szemtanúi. A klónozás tehát nem egyenlő a halhatatlansággal.

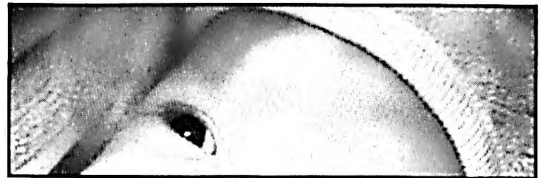
Ettől azonban az ember fogalma átértékelődhet, hiszen olyan alapvető és mindeddig természetesnek hitt dolgon lehetne átlépni, mint az ivaros szaporodás, s mindenben, ami ennek egyenes következménye: az anyán, az apán, kettejük

génkészletének keveredésén, egy genetikai szempontból is minőségileg új egyed létrehozásán. Az emberek többsége ma még tiltakozik e természet ilyen mértékű "megegyezéséről" ellen, de ne felejtjük el, hogy húsz évvel ezelőtt a ma már rutinszerűen alkalmazott mesterséges megtermékenyítés az USA legnagyobb részében tiltott dolog volt, a szívátültetés lehetősége pedig egyenesen horrornak számított.

Érdekes a római katolikus egyház hozzáállása a klónozáshoz. A pápa szerint a klónozás nyilván Istennek tetsző dolog, hiszen körülbelül 4000 egypetűjű iker születik naponta. Az egyház nézete szerint a lélek a fogantatáskor lép be a testbe, vagyis már a megtermékenyített petesejt elpusztítása is bűn. Ember tehát semmiképpen nem veheti át a folyamat irányítását, mert – akárcsak a jelenlegi mesterséges megtermékenyítési kísérleteknél – rengeteg lélek "elveszne".

Sokak szerint a klónozás használata egyéni döntés lesz, amibe nem szólhat bele a politika, a vallás vagy az etikusok. Egy dolog azonban abszolút meghatározó lesz: a pénz. Az eljárás – jelenleg 50 000 USD-re becsült – költségei így tovább mélyítenék a társadalmi különbségeket, s a társadalom szétszakadása genetikai támaszal folytatódna. (Közhelynek számít, de gondoljunk bele abba, hogy a tehetősebb szülők nem az óvoda vagy az iskola, hanem már a gének szintjén biztosítanának előnyöket utódaik számára, befolyásolva azok tulajdonságait.)

A klónok esetében valószínűleg nagyobb a

kóros sejtosztódás, a rák kockázata is, amely akkor következik be, ha a sejtek elvesztik önpusztító képességüket, s vég nélküli osztódásba kezdenek, ezért nem lehetne "sorozatban" klónokat gyártani anélkül, hogy időnként ne használnának frissítésként természetes eredetű genetikai anyagot. A klónok egymásból való származtatásakor a genetikai anyag leromlása ahhoz lenne hasonló, mint amikor egy eredeti

Újabb feljegyzések a biciklistákról

Svetislav Basara: Feljegyzések a biciklistákról

Ne ugorjunk be neki! Ez a regény nem az ő műve. Basara nem írója saját regényének. Csupán közvetítő, aki egy szöveggyűjteményt ad át olvasóként az olvasónak. Megszűnik írónak lenni, s inkább átadja a terepet azoknak (többek között egy Sigmund Freud és egy Arthur Conan Doyle nevű alaknak is), akik különféle korokban, a világ egymástól távol eső pontjain kerültek kapcsolatba ugyanazzal a szektával: a Rózsakeresztes Evangéliumi Biciklisták kis páholyával. A szekta célja és lényege nem kisebb annál, hogy legyőzze a Gonoszt.

Talán nem mindenki tudja, pedig fontos lehet (hátha ez megold egy-két honnanjöttünk-hovamegyünk típusú töprengést), hogy ez a szekta irányítja a történelmet a jövőből, mely nem is létezik, hiszen idő sincsen. A jelen csupán egy kis rés, amelyen az egyidejűleg létező események beszűrődnek világunkba, s emiatt érezzük a történelmet tények sorozatának. Tulajdonképpen minden a Jó és Rossz harcának következménye, melynek végén – a biciklisták munkálkodásának eredményeképpen – megépül a Nagy Tébodya, mely rendszerbe foglalja a Rosszat, s melynek pincéjében működik a Róma III-as számítógép. Ez a gép idővel rájön arra, amit az emberek már rég elfeledtek: Isten létezik. A felismerés hatására a gép létrehozója, az ember ellen fordul. Így semmisül meg a törvényteleniség világa.

Am ne gondoljuk, hogy ez az egész valami borzasztó apokaliptikus katasztrófa. A regény határozottan vicces. Bár nevetésünkbe valószínűleg enyhe értetlenség vegyül majd, mivel a szöveggyűjtemény nem igazán hagy biztos tájékozódási pontot olvasói számára. Basara kezünkbe ad egy rakás írást, melyek kritikai vizsgálatra, nyomozásra indítják az olvasót, hogy kiderítse, vajon mi az igazság a biciklis szektát illetően, ám a történeti-kritikai módszer, a racionalitás csődöt mond. (Nem véletlen, hogy a Sherlock Holmes utolsó esete címet viselő állítólagos Conan Doyle-novellában az eszes angol is visszavonulásra kényszerül: képtelen megoldani az "ámokfutó kerékpáros esetét".) Basara a

minket alkotó hagyománnyal operál. A regény lerombolja, vagy legalábbis megingatja a világról (időről, nyelvről, történelemről, emberről) kialakult képünket, majd bizonytalanságban hagy, mert nem szolgál hiteles alternatívával. A kirakójáték minduntalan sehová se illeszthető részleteket tartalmaz, melyek eddig tökéletesen illeszkedtek ismereteink hálójába. A Feljegyzések... világa rekonstruálhatatlan.

A regény mintha definiálná önmagát az egyik szerző, Herbert Mayer munkájában, reflektálva saját hiteltelenségére: "Nem más ez a szöveggyűjtes, mint egymásnak homlokegyenest ellentmondó fogalmak összezagyalása egy homályos elméletben. Van itt minden: képrombolás, teológia, pszichoanalízis, skolasztika, asztrológia, mechanika, kétes értékű poézis, kigondolt életrajzok, történelemhamisítás, erőltetett, nyilvánvalóan konstruált szimbolika. (...) A biciklisták legendája néhány ráérő hamisító időöltésének terméke."

A belső intertextualitás és a szövegek egymásra és az alaptémára való eltérő reflektálása az, ami megzavar. Misztikus összecsengéseket fedezünk fel a különböző időben és helyen keletkezett novellák és álmok között, melyek igazolják egymást, így e hagyományosan fikciós műfajok a hitelesség látszatára tesznek szert, míg a történelem, a tudomány, a racionalitás és a tények fiktívnek, sőt hazugnak tűnnek. Nevezhetnénk ironikusnak ezt a felcserélődést, ha az ironia nem feltételezne biztos viszonyítási pontot. Ilyennel pedig nem rendelkezünk "korunkban, mely az esztendő esztendejének késő ősze", Lyotard kifejezésével a posztmodern állapot.

u.i.: Vásároljatok Rog márkájú biciklit.

A világ legjobb írója

Hazai Attila: Szex a nappaliban

A könyvek igaz barátai közül sokan minden bizonnyal jól ismerik azt a kellemes intellektuális izgalmat, ami akkor fogja el az embert, amikor egy kedves baráti társaságban az általuk olyannyira (vagy mégsem olyannyira) kedvelt szerző életéről, tetteiről cseverészik. Vannak olyan írók, akikről nem lehet túl sok szót ejteni, de nem egy olyan is akad, akik ideális tárgyal szolgálnak egy effajta diskurzushoz.

Hazai Attiláról meglehetősen sokat lehet beszélni anélkül, hogy bármely szövegét is elővennénk; nevét sokan ismerik, nem is olyan kevesen azt is sejtik, hogy ki fia-borja lehet ő, és akadnak tán olyanok is, akik olvastak is tőle valamit. Szerzőnk ismertsége nagyban köszönhető egy korai munkájának, mely a Budapesti skizo címet viseli. Ez a cím egyértelműen Bret Easton Ellis Amerikai psycho című regényére utal, mely a '90-es évek amerikai irodalmának egyik legnagyobb botránya és egyben egyik legjobb alkotása.

Hazai címválasztása meglehetősen kétélű fegyver volt, a "regény" nagy kritikai nyilvánosság elé került, mely nyilvánosság azonban a legtöbb esetben egyáltalán nem volt jóindulatúnak nevezhető: a dillettantizmus még a legenyhébb vádak egyike volt. Hazai azonban népszerű író lett, a Szex a nappaliban immár sokadik kötete. A Budapesti skizo cím több egy (valamelyest) szellemes tréfánál, Hazainak tényleg van némi köze Ellishez, illetve az amerikai minimalista prózához. Nem arról van szó, hogy a magyar szerző egyszerű epigon lenne, jelentős eltérések vannak az amerikai minimalisták és Hazai közt – az egyik legfontosabb Ellis kapcsán az elbeszélő szerkezet eltérése; az amerikai szövegeinek egyik legfontosabb jellegzetessége, az első szám első személyű narráció (camera eye technika) egy Hazai szövegben sem köszön vissza –, de akad néhány közös jegy is. Ilyen közös jellemzők pl. a szövegek szándékolt nyelvi dísztelensége (másként fogalmazva igénytelensége), a nagyvárosi tematika, a kábítószert hatása alatt álló tudat rekonstruálása, a szubjektum felszámolódása, a

történetek töredékessége és banalitása.

A Szex a nappaliban-t talán novelláskötetnek nevezhetjük, bár nem egy írás meglehetősen nagy meglepetést okozhat a gyanútlan olvasó számára. Azok az "elbeszélések", melyek csupán banális történeteikkel tüntetnek, még a jobbik esetek; akad nem egy olyan munka itt, mely nem tűnik többnek különböző történettöredékek és szövegek egymásra halmozásánál (az egyik kedvenc ilyen novellám az Emberrablás a dob utcában című). A kötet következetesen destruálja (már amúgy is halványuló) elvárásainkat az irodalmi művekkel kapcsolatban: nincs irodalmi beszédmód, irodalmi téma, irodalmi történetstruktúra. Mindez persze egyáltalán nem újdonság az irodalomban, nem egy szöveg azonban szórakoztató reflexió tárgyává teszi önnön (látszólagos nem) megalkotottságát, némi többletelményt nyújtva ezzel. A történetek lineáris mivolta csupán látszat, az előrehaladó történet bármilyen pillanatban felborulhat egy szembeötlő logikai, avagy időbeli következetlenségen. Mindemellett Hazai kellően szórakoztató olvasmány tud lenni, akad nem egy olyan humoros sztori is (ilyen pl. a címadó novella), mely egy "naiv" olvasó számára is élvezetes pillanatokot szerez.

Mindent egybevetve sok újdonságot nem várhatunk irodalmunk fenegyerekének új kötetétől, akik szerették, azok most sem fogják megutálni, de ellenségei most is meg fogják találni utálatuk okait. Persze vannak még szüzek is a világon ...

Hazai Attila új kötete megvásárolható a Bagolyfészek könyvesboltban.

Világzene ingyenceknek

“(Újra) Színpadon a 30Y!”

Aki annak idején ismerte a 30Y elődjét, a Körök zenekart, az pontosan tudja, milyen egyéni világot lehet létrehozni egy jó szövegű, gitárcentrikus zenéből, ha az egy karakteres férfiének mellett a jól megírt női vokálok, és a rockzenében valamelyest kuriózumnak számító hegedű is domináns jelleggel kapnak helyet.

A nehezen behatárolható műfajban játszó, sokrétű zenei és filozófiai kirándulásra invitáló együttes hamar népszerűvé tud válni: egyrészt igényes, másrészt könnyen befogadható. Koncerten lehet rá önfelédten tombolni, egyéni megmozdulásokra figyelni, vagy éppen valamelyik sarokban egy pohár bor társaságában csendesesen révülni. Mivel a zenekar több nagyon különböző műfajból merít, és azokon belül is teljesen szabadon kalandozik, igen tág játékkeret enged a daloknak. Egy műsor keretén belül szinte magától értetődően csendülnek fel egymás után a melankolikusabb, elgondolkodtatóbb, a pörgősebb, vidám dalok, illetve az elektronikusabbra hangszerelt, dinamikus, keményebb szerzemények.

A szövegek tele vannak iróniával és fordulattal. A két női hangból és a fő férfi szólamból adódó játék lehetősége maximálisan kihasználta. Aki figyel, rengeteg szövegre történő rájátszást találhat a zenében, ami ha kell, szolidan, háttérben maradva hagyja érvényesülni a mondanivalót, de gyakran önmagában is annyira erőteljes, hogy akár instrumentális műfajként is megállná a helyét.

A márciusban terjesztésre került négy számos maxin a mostani, teljesen friss dalokra épülő egy órás bemutatkozó koncertanyag rövid kivonata található. Ezt a műsort a pécsi közönség először április 26-án, a Café Dante színpadán láthatta, ahol a 30Y a Kommunikáció Szakest keretén belül lépett fel. Bár a szervezéssel és a hangosítással akadtak kisebb problémák, amik rányomták a bélyegüket a koncert hangulatára, azért az Al Café majdnem teljesen megtelt. Aki nem volt ott a Kommunikáció Szakesten, és szeretné megnézni

Pécsett az együttest, legközelebb a Gasztronómiai Heteken teheti meg, ahol akár a maxi cd-t is megvásárolhatja, vagy ellátogathat július 28-án a Dante kávézóba. A nyáron pedig várható egy „Sziget” -beli fellépés is.

Aki szereti az olyan szövegcentrikus, dallamos, modern rockzenét, amelyik nem utasítja el az elektronikát, sajátos hangszereléssel bír, és alternatívának is csak a szó kereskedelmi értelmében nevezhető, az nyugodt szívvel menjen el.

Ágyéktól szívig

Azon gondolkodott / mi lett volna belőle / ha nem hátra indul el / hanem előre / és hogyha számolni / visszafele kezd el / nem hárommal végez / hanem az eggyel / mert nem a válaszok / nőnek meg úgy nagyon / hanem az élet lesz / egyre nagyobb vadon / és hogy egy másikba / kéne most átmenni / föbbe kapaszkodva vagy / fával átevezni / de biztos túlsó part lesz / lovasinak partja / és hogy ő a házát / fölépítette rajta / verjünk egy sátrat le / a ház mögött a telken / tudod sokan leszünk ott / de még mindig többen szemben / lányok összebújunk ahhoz / ágyba illik menni / és a paplan alatt / kéne elővenni / hogy nézd micsoda kincs van / egy ilyen vakond nadrágjában / üveggyolyót meg drótot / törött tükröt találtam / most nézd hogy milyen szépen / mutatsz egy

Befutás előtt

Ligeti Györggyel, az együttes frontemberével beszélgettünk a néhány héten belül megjelenő új album kapcsán a magyarországi popkultúráról és az élő zenében rejlő lehetőségekről.

– A 90-es évek eleje óta nincs nagyon perspektíva abban, hogy egy klubokban, rendezvényeken és fesztiválokon koncertező csapat pusztán a zenéje miatt széles körű ismertségre tegyen szert. Szponzorok, támogatók, és egy jelentősebb kiadó nélkül ma már szinte lehetetlen érvényesülni. Nálatok ez hogyan működik?

– Nem vagyunk olyan kultuszzenekar, mint amilyen a Kispál és a Borz, vagy mondjuk a Pál Utcai Fiúk volt annak idején. A zenei közeg sem olyan már, hogy azzal a fajta intellektuális zenével nagyobb rétegeket meg lehetne fogni. Nem működik az sem, hogy egy-két évet végig koncertezve, anyagi háttérrel gyűjtve a következő albumához és a megélhetéséhez, életképes maradjon egy zenekar. Az ember önértetének persze jót tenne, ha ilyen jellegű munkával érné el a célját, de ma már, azt hiszem, csak felülről lehet igazán belecsöppenni a pop-piacba.

– Milyen szerepet játszik ebben a történetben a Pepsi Sztárcsináló?

– Nagyon fontos és hasznos szerepe lenne, ha működőképes volna. De egy ilyen jellegű verseny győzteseiben nem tehetséges előadókat, hanem a közönség szájíjére formálható, jól megtérülő befektetést látnak a szervezők. Nálunk nem nagyon működik, hogy a saját elképzeléseink, ötleteink, arculatunk teljes átformalása révén egy piacképes produkciót akarnak csinálni abból, ami nekünk valahol őszinte önkifejezés. Részünkről annyi volt az összes megalkuvás, hogy arra, amit csinálunk, felvállaltuk a britpop jelzőt. Nekünk csak az

a célunk, hogy a zenénket minél több olyan emberhez eljuttassuk, akinek jelent valamit ez a fajta életérzés. Nincs szükségünk ajánlásra, koncertek utáni nyakbaborulós jelenetekre, vagy bármi effélére. Az olyan skatulyából előrántott zenekaroknál, mint a Shygy vagy a V.I.P., ez biztos nélkülözhetetlen. De ezek a dolgok már rég nem a művészetről szólnak, és az olyan egyszerű zenészeknél, mint mi vagyunk, teljesen feleslegesek.

– Valahol azért az elfogadandó játékszabályok közé tartoznak ezek a külsőségek, nem?

– Persze, itt Magyarországon, ahol nincs igazi hagyománya a rockzenének. Mert ha Mozart vagy Beethoven darbjait a magasművészetekhez soroljuk, akkor a Deep Purple vagy a Queen tartozik a pop-artba. Nem pedig Britney Spears, ahogy a média tálalja nekünk. Ráadásul, mivel nincs elég pénz a rockzenéhez kötődő kultúra üzemeltetéséhez, itthon mindenből csak egy kell. Ha második vagy, nincs rád szükség. Ilyen körülmények között meg nehéz igazán újat és eredetit alkotni.

– És mi a helyzet külfölddel?

– Ott sokkal inkább létezik az élő zene hagyománya, kiterjedtebb maga a kultúrkör is; és annak ellenére, hogy kint már van elég mindenből, talán mégis több a kifutási lehetőség.

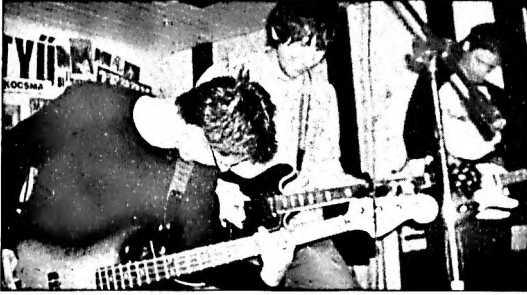
– A szövegek angol nyelvűsége is inkább a külföldi piacot célozza meg, vagy ez egész egyszerűen csak műfaji követelmény a britpopnál?

– Nem követelmény, csak az angol nyelvű szövegek sokkal jobban illeszkednek a koncepciónkhoz. Ha magyarul akarnánk előadni ugyanezt, az egész zenei világot át kellene alakítanunk. Így sokkal eredetibb a hangulata. Persze, mint minden feltörekvő zenekarnál, benne van az a szándék is, hogy minél több emberhez eljuttassuk, és ennek az angol nyelvű szövegvilág a legkézenfekvőbb módja.

– A közönség szélesítése céljából beleférnek olyan divatos, sokak szerint nélkülözhetetlen kellékek a zenei eszköztárakba, mint az mondjuk az elektronika? Egyáltalán, milyen perspektívát láttok az élő és az elektronikus zene ötvöződésében?

– Én elvből utálok az összeollózott zenét, nem is tartom művészetnek. Ez ugyanúgy a szórakoztatóipar egyik mellékterméke, mint mondjuk egy számítógépes játék, amelyben csak olyan dolgok mentén tudsz mozogni, amit előtted

már megírt valaki. Ami miatt teljesen kötöttek a szabályok, amelyekkel játszatsz, és ami miatt a kreativitásod gyakorlatilag teljesen ki van iktatva a folyamatból. Ez persze nem jelenti azt, hogy bármit elvetnénk a zenénkben, ami hasznosnak bizonyulhat, vagy hogy nem próbáljuk meg színebbé tenni például samplerezéssel. De csak addig a pontig akarjuk ezt csinálni, amíg nem

érezzük úgy, hogy az elektronika kezd a saját zenénk fölé nőni. Bár, azt hiszem, ettől már csak azért sem kell félnünk, mert a britpop tipikusan gitárcentrikus műfaj. Amellett, hogy a kereskedelmi rádiókban bizonyos értelemben hátrány, hogy ez a műfaj keménynek nem elég kemény, lágynak pedig nem elég lágy, nehezen besorolható, és a statisztikai adatok sem minden esetben támasztják alá a hallgatottságát, azért ott van az is, hogy lehet modernebb felfogásban, mai megszólalásra áthangszerelve, vagy újszerűen megközelítve játszani, de alapvetően mindig inkább a '60-as évek hagyományaihoz nyúlunk vissza, és olyan részét őrzi meg az élőzenének, amelyet más műfajok képtelenek lennének.

URÁNIA

Film lovas péter

Háromkirályok

Nemeskürty - Koltay
Sacra Corona

Bevallom előítéletekkel telve indultam az Urániába, a film pécsi díszelőadására, de azt hiszem ez teljesen megalapozott a Honfoglalás fiaskója után. Ám mivel többen állították, hogy a film jó és a legrosszabb kritika is úgy hangzott

miszerint tűrhető, úgy döntöttem előérzet ide, vagy oda, végigülöm, legfeljebb megérzéseim beigazolódnak.

Míg a mozi előtt állva vártam barátaimra, megdöbbenve figyeltem a mozi előtt hömpölygő tömeget, és csak remélni mertem, hogy önszántukból jöttek és nem géppisztolyos tanárok hajtották őket "ezt kötelező megnézni" jelszóval, ahogy tették ezt velünk még gimiben, a már említett filmnél.

Ez végül nem derült ki, de a közönség teljesen kulturáltan ülte végig a produkciót (még a vége főcímet is!), sőt meg is tapsolták azt.

A vetítés a kiírtnál később kezdődött, ugyanis eljött maga a rendező is, a három fiatal főszereplő kíséretében (hogy utóbbiak miért, azt nem tudtuk meg).

Koltay úr húszperces történelemórája során a magyar história e sötét korszakát, valamint a Szent Korona szentségét-szerepét taglalta, meg egy kicsit magasztalta a filmet és a szereplőket.

A film külön érdekessége, hogy nem a betegre únt színészellel dolgozott, akik talán egy-egy tévésorozattól, vagy reklámfilmből lehetnek ismerősek, hanem teljesen új, ismeretlen arcokkal. És bár a plakátokon Franco Nero (Gellért püspök), mint főszereplő volt feltüntetve, a film első öt perce után akkora lándzsát kap a mellkasába, mint egy kocsirúd, majd némi fohász után már csobban is a később róla elnevezett hegyről a Dunába. És habár – a Hamlet – megjelenik még szellemként a végén, azt hiszem: a film kibírta nélküle is és ezért aztán kár volt elrángatni olaszhonból (dehogy kellett, jött az magától!).

Az alkotás az István halálától I. László megkoronázásáig terjedő időszakot dolgozza fel, két testvér László és Géza, valamint kuzinjuk Salamon szövetségét, majd háborújukat egymással, az ország történetének nem éppen pacifista korszakát, bár volt ilyen egyáltalán?

Trónviszály, intrikák, testvérharc, csupa "pozitív" dolog, három királyon keresztül.

Mindezt pedig nagyszerűen örökítették meg az alkotók, kiválóak a képek is, hála az operatőrnek.

Tehetséges színészek, tűrhető csatajelenetek, no meg egy csipetnyi digitális effekt, amitől a film még nem lesz egy Matrix, de a magyar volumenhez (meg pénztárcához) mérve ez több, mint kielégítő. Semmi "honfoglalós" baki, látszik, hogy tanultak a hibákból, az egész sokkal profibb. Nekem személy szerint a Lászlót alakító fiú tetszett, tényleg olyan, ahogy elképzeltem.

Egyébként, hogy ne csak pozitívat mondjak, tény, hogy vannak gyengébb, unalmas részek is, de ettől függetlenül ez egy jó magyar film, és ha a csapat tartja a színvonalat.... téma az van bőven.

Terry Gilliam

Félelem és reszketés Las Vegasban

A film Hunter S. Thompson epochális, a kábítószeren hízott, bűnös városának paranoid meséje. Most végre elérte a rég esedékes elismerést, melyet a filmrevitel jelent. Az utoljára 1995-ben kamerához nyúlt (12 majom) rendező Johnny Depp és Benicio Del Toro szerepeltetésével forgatta le (vagy hajtotta végre?) Thompson brutál utazását az Amerikai Álom szívébe. Tény az, hogy különböző producerek régóta akarták már filmre vinni Thompson öregletrajzi ihletésű regényét (néhány jelentős amerikai egyetemen oktatott anyag!). Nem kisebb szakemberek érdeklődését kellette fel a mű, mint Alex Cox, Martin Scorsese vagy az idősebb John Belushi, ám közülük egy sem volt képes megvalósítani a projektet. Hiányzott valamiféle titkos lendület, melyet azonban 1998-ban meghozott Gilliam. A brit Monty Python stáb egyetlen amerikai tagjaként kiváló munkát végzett a regény filmrevitelével. Nekem úgy tűnik, hogy mintha ismét sikerült volna újradefiniálni a filmkészítés határvonalait. A Gilliam féle filmcsinálásnak sokféle árnyalata, formája van: a 12 majom figyelemfelhívó sci-fi meséje, a Halász király megváltása, a pattogatott kukoricás Münchhausen báró, vagy a Brazil hideg paralel-világának megcsillantása. Ezeket a különböző kvalitásokat integrálta be Gilliam hiánytalanul a Félelem és reszketésbe. Hogy ezáltal mit hozott létre? Még Dr. Gonzo (B. Del Toro) nem túl szimpla neon-hallucinációi is életre keltek!

“Ott megy Isten egy prototípusa” – tűnődik a frenetikus Raoul Duke (J. Depp), még nem szabulva az 1960-as évek drokkultúrájának drog- és aranyfüst világának, ill. reményeinek utóhatásai alól. Mi is az Amerikai Álom és vajon tényleg itt Las Vegasnál törtek meg a szeretet és béke csaknem egyetemes kultuszának hullámai? Mi a fene ment itt végbe? Az Amerikai Álom vs. 60-as évek mérközésének végeredménye nem kérdéses, de az okok ismerete nélkül az Újságírás Doktora nem élhet. Hogy erre fényt derítsen, elindul a mescalint, étert, kokaint, marijuanát, némi tequilát és néhány rekesz sört tartalmazó börröndel, a zugügyvéd Dr. Gonzo társaságában. A kaland során szinte akaraton kívül félemlítik meg az utakon stoppolókat, szállódnak személyzetét,

vendéglátósokat, a rendőrséget és egyébként úgy általában mindenkit, akitől csak félni lehet. Még egymást is!

Az említett drogok tulajdonképpen nem egyebek egyszerű gyógyszereknél, melyek rendeltetése nem más mint a színamerikai kultúr- és látszatgépezet kórjával (esszencia Las Vegas!) szembeni ellánállóképesség fenntartása. Amint hőseink egyre mélyebbre süllyednek a tökéletes, mosolygó és kacér átlagosság miazmájában, annál több ellenszer szükségeltetik. Hogy ez mire vezet, azt nézzétek meg a saját szemeitekkel!

Tévékritika

Majd Mónika megmondja, és lesz nagy örvendezés

Új rémálmodot adott az egyik kereskedelmi tévécsatorna kis hazánk hétköznapjaiba. A műsornak csak igen nagy jóindulattal nevezhető szörnyedelem délutánonként ijesztgeti a fáradt nézőket. A berendezés a szokványos, a vendégek hasonlóképp, a közönség javarészt tizenéves fiúk, s lányok. Mónika műsora csupa olyan érdekes és izgalmas témáról szól, mint például: miért ellenzi egy 17 éves kiscsaj haverja a leánynál 14 évvel idősebb pasiját?; vagy, Géza szereti Jutkát, de Géza barátja Pista, nem. S bár Jutka is szereti Gézát, Pista miatt állandóak a konfliktusok; de probléma lehet az is, ha a csajom kicsit magasabb nálam, nagyon égő sétálni vele az utcán...; de hogy mondjam meg neki?

Sebaj! Mónika megoldja e számára apró-cseprő, ám nekünk, földi halandóknak életünk kerékkötőjeként jelentkező problémákat. Mónika ugyanis egy olyan hiperfenomenális médiatermék, amely garantáltan citromsav és tartósítószer nélkül készül. Heteken keresztül lappangó, majd hatása hosszú időre garantálja a satnya földi férgek agy(él)menetét, bár vannak – magas tesztszteron szinttel megáldottak –, akiknél a tünetek az első tíz perc után felfedezhető.

salamon

Nagy Kék X és a Maci

Mostanság nagy kék X-el álmodom. Megkaptam a Macimhoz az Apple új operációs rendszerét a MacOS X-et. (ejtsd:tíz) Na bumm, mondhatod. Mi ebben a különös. Hát tulajdonképpen semmi, ha csak az nem, hogy a világ jelenlegi legfejlettebb operációs rendszere csücsül itt a gépemen olyan káprázatos grafikával, hogy az ember legszívesebben futna egy kört a gyönyörűségtől, mint Hrabal egyik regényhőse az abesszín császár adta vacsorán. Persze a cyberpunkok lelkesedése csak amolyan szubkulturális história a mai világban is, de ha nem vagy teljesen érzéketlen a materiális világon túli esztétikumokra, akkor bátran haladj tovább a következő sorokon.

Ismeretterjesztő műsorunk elején el kell mondanom néhány száraz tény, kicsit bibliai PR-manager stílusban.

Az 1970-es években az Apple robbantotta ki a személyi számítógépek forradalmát az Apple II-vel, és újraformálta az iparágat 1984-ben, a Macintosh számítógéppel. Az Apple legfontosabb célkitűzése, hogy a legjobb számítástechnikai termékeket és szolgáltatásokat kínálja legfontosabb vásárlói: a tanulók, oktatók, mérnökök, művészek, otthoni felhasználók és üzletemberek számára, a világ több mint 140 országában, egyedülálló hardver és szoftver termékei, valamint Internet szolgáltatásai által.

És ennek már majdnem negyedszázada. Azóta a világ azért tagozódott, akárcsak az autómárkák terén kialakult irányzatok és stílusok. Van aki úgy gondolja, hogy ablakot tud nyitni a világra (Windows), vannak a napimádók (SunOS) és ismét mások az állatvilág számukra kedves kis szereplőivel, mint totemállattal próbálják másságukat hangsúlyozni (Linux). (Ottan van még a Unixosok népes tábora, de mivel ott csaknem a sejtosztódáshoz hasonló gyorsasággal szaporodnak az egyes változatok, így minden tisztelem ellenére sem tudok valamilyen egységes szimbólumot kitalálni nekik.)

Azoknak akiknek mindez almás volt és nem tágitottak imádott Macintoshuktól, megmaradtak annál az egyszeri és logikus felépítési rendszernél amelyet MacOS-nek vagy egyszerűen csak Systemnek hívtak és amely minden különösebb klisé nélkül egy hortobágyi puli hűségével szolgálta gazdáját utolsó leheletéig. Elemzők szerint az Apple válságos időszakait mindig is a felhasználóinak ragaszkodása tette túlélhetővé. Különös dolog ez a mai világban, mint ahogyan az is, hogy az Apple volt az első aki hangsúlyt helyezett arra,

hogy a távolkeleti írásjeleket is billentyűzetre vigye. Többek között ez is oka lehet annak, hogy ma Japánban sokkal magasabb a Macintosh-t használók aránya, mint a PC felhasználók köre. De még a lényegesen alacsonyabb fejlettségi szintet képviselő Vietnamban, a dzsunkákon is többen Macintolnak, mint kis hazánkban, aminek az lett az eredménye, hogy az új X-es rendszerben még a vietnami nyelv is már helyből kiválasztható, míg a mi szépséges magyar nyelvünk még nincs a telepíthető változatok között. (Persze ez csak idő kérdése, de az emberfiában mégis csak csalódottságot kelt első pillanatra.)

No, hogy mégis megpróbáljam megosztani az olvasóval a lehetetlent, megpróbálom szavakba önteni a látottakat. Az operációs rendszer unixos motorja Darwin névre hallgat, ez egy úgynevezett nyílt forráskódú fejlesztés, ami kábé annyit jelent, hogy a világ "legjobb fejei" fejlesztették ki az alapokat szerte a világban az Internet segítségével. Nekünk mezei felhasználóknak szerencsére semmilyen unixos parancsokat nem kell ismernünk a kezeléséhez, mert a Macintosh mindig is híres volt az egyszerű kezelhetőségéről és eleganciájáról, amit a MacOS X is továbbörökített, de mindezen túl az Aqua kezelő felülettel egy csodálatosan szép látványban lehet részünk. A lapos, sötétke színű gombok helyett kristályhoz hasonló gyöngyök jelennek meg, az oldalsó görgető sávban pedig mintha a fizika órán megismert Mikola-cső buborékja futkosna fel-le. Az ablakok palackba zárt szellemként bújnak elő és tűnnek el, az ikonok pedig a régi pinxles ruhájukat ledobva fotorealisztikus köntösbe bújtak és teljesen igazodnak az új képi világhoz. Hogy megpróbáljam érzékeltetni, hogy milyen hatást tesz az emberre a látvány, el kell, hogy áruljam, hogy a telepítés utáni első órában nem tudtam semmi értelmes dologhoz hozzáfogni csak gombokat nyomogattam, ablakokat csukogattam és nyitottam, mert nem győztem betelni a látottakkal. Természetesen akinek puritánabb külső szükséges a nyugodt munkához, könnyedén átforgalmazhat mindent rajta, hiszen az egész lény a testreszabhatóság lehetőségét árasztja.

A látványon túl a szemérmesen háttérben megbúvó belbecsről is hadd ejtsék néhány szót, hiszen az Apple a Darwinnal megint csak mérföldkövet tett le a számítástechnika országútján. Unixos rendszer lévén minden jót átörökített abból a nagymúltú világból, amit a világ csak Unix-ként dicsér. Megint csak nagyon prosztó példával tudok élni, hogy mi esik le ebből a felhasználóknak. Gyakorlatilag annyi, hogy gyöngyvirágtól lombohullásig használhatjuk a gépet anélkül, hogy egyszer is lefagyás miatt újra kellene

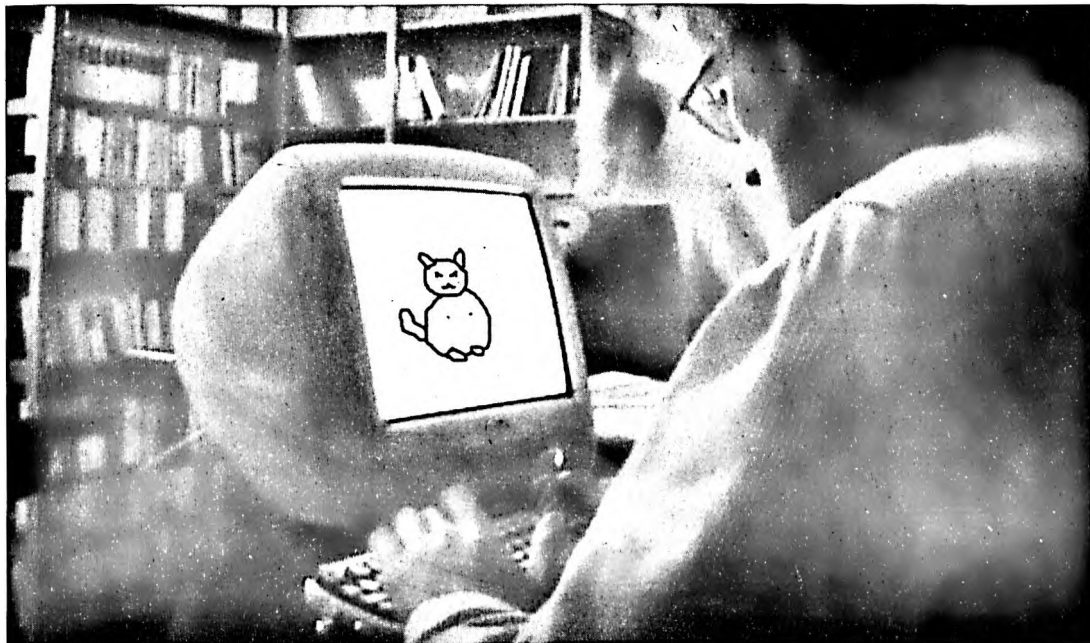
A MAC ÉS ÉN

Michael CRICHTON

FORDÍTOTTA: BEDŐ ÁRPÁD

Az első regény, aminél úgy tettem, mintha számítógépen készült volna, az az Androméda Törzs volt, 1969-ben. Volt benne néhány ábra, ami úgy nézett ki, mintha számítógép rajzolta volna meg. A valóságban az ábrákat egy IBM Selectric

nyelvtanulásba. Kiképeztem magam BASIC-ből, és írtam néhány programot. Ezt egy IBM PC-kkel eltöltött, igen boldogtalan idő követte. A fémdobozokat taszítónak találtam, és nehéz volt velük dolgozni.

villanyírógépen készítettem el, melynek számítógépes betulabdája volt és ha a papírt előre-hátra pörgettem a kocsijában, egy idő után úgy nézett ki a kép, ahogy én szerettem volna.

Az első valóban számítógépen írt regényem a Congo volt, 1979-ben. Egy erre a célra készített szövegfeldolgozó programmal írtam – ez abban az időben egy merőben új és különleges technológia volt. A kiadóban a tisztán folyó kézirat és az ugyanolyan tiszta javított változat láttán furcsán néztek rám, azt gondolták, hogy töröm valamin a fejem. Igazuk is volt.

Utána vettem egy Apple II+ gépet, mert meg akartam tanulni a programozást. Elindítottam egy vállalkozást, mellyel a filmgyártás előkészítését segítő szoftvert készítettünk. Meg akartam érteni a programozók kihívásait, és fejest ugrottam a

Vidám napok. Ennek akkor lett vége, amikor megvettem egy aranyos kis 512 K-s Mac-et, hogy otthon szórakozzak rajta kedvemre. Két nappal később az IBM gépet eltávolítottam az irodámból, és a Mac-et neveztem ki a helyére. Azóta is Mac-en írok. A gép nem volt tökéletes – a klaviatúra nem volt egy leányálom –, de kellően szabadjára engedte alkotóképességem.

Azonnal világossá vált számomra, hogy a Mac minden tekintetben jobb gép. A grafikus kezelési mód felülmúlta a parancssortot. A programok egyszerűek voltak, és mind egy csoportba tartoztak. A gép elképzeléseimnek megfelelően működött. A képernyő finom rajzolatú volt és

Virtuális Al Capone

Elsősorban a bölcészek voltak a kárvallottjai annak a "jótékony tevékenységnek", amit az elmúlt hónapban végzett egy ismeretlen hacker a BTK számítógépes hálózatán. A fent nevezett, a tűzfalat megkerülve, belülről megszerezte a hálózat üzemeltetéséhez szükséges jogokat, hogy aztán élve a megszerzett hatalommal ciklikusan megbénítsa a rendszert. Tevékenysége azon túl, hogy rávilágított a rendszer hiányosságaira – ami az adott esetben még ösztönzőleg is hathat – elég gerinctelen és gyerekes volt. Egy kis utánajárást követően fény derült tettének okára, amely elég prózai. A tavalyi év folyamán ugyanis összetűzésbe került a bölcész hallgatói önkormányzat egy tagjával, akit – kicsit megkésve bár – így akart kellemetlen helyzetbe hozni. Kissé nevenségesre sikerült ez a fajta megleckéztetés, mivel tettének következménye a célszemélyt csak minimálisan, az egyetemi kart viszont annál inkább érintette, ugyanis ebben a közegben tette lehetetlenné a kommunikációt. Számításából kihagyta azt a tényt is, miszerint tavaly óta az önkormányzat összetétele

megváltozott, így az "áldozati bárány" már nem található meg a régi helyén.

A hacker még csak a technikai kivitelezésért sem érdemelne "elismerést", mivel az egyetemi hálózat nem mondható igazi kihívásnak. A betörésre több lehetősége is volt, az még nyitott kérdés, hogy melyiket használta ki. Elképzelhető, hogy az egyetemen belül pár, könnyen elérhető gépre feltelepített egy ún. szaglászó programot, amely állandó jelleggel figyelemmel kíséri az adatforgalmat, login neveket és a hozzájuk tartozó jelszavakat. Erre a módszerre pedig minden Ethernet típusú hálózat – nem kizárólag a BTK rendszere! – a felépítéséből adódóan szinte kínálja magát. Az információk birtokában pedig bárki, bármit megtehetett, emellett a megszerzett felhasználói nevek miatt még megtalálni is lehetetlen, mivel veszély esetén pillanatok alatt "bebújhat" egy másik azonosító mögé.

Az elkövető személye ugyan valószínűsíthető, de kellő bizonyíték hiányában a rendszergazdák keze is meg van kötve. A gyanú mindenesetre megalapozottnak tűnik, ugyanis a hacker ellen már tettek feljelentést hasonló büntény miatt.

A karsz ingyen INTERNETezni?!
részletekről érdeklődj
BAGOLYFÉSZEK könyvesboltban!

/Pécs, Ferencesek u. 27./

Még mindig gyarapíthatod
könyvtáradat.
15 db antikvár könyv vásárlása
esetén 30% engedményt adunk!!!

Janus Pannonius u. 11.
(Dante-féle internetgalaktikus
kávézókönyvesbolt)

Info: bagolybt@freemail.hu
www.pecsinfo.hu/bagolyfeszek/

Apróhirdetés

✪ Ericsson 2618-hoz telefon antennát vennék.
András, 20 / 3737189

✪ Eladó Paashe légecsét, AERO-PRO kompresszor, festékekkel, alkatrészekkel.
ener@stud.btk.pte.hu

✪ Eladó egy ELTA Discman. Érdeklődni a 20 / 372 5735-ös számon lehet.

Hirdessen ősztől
az

Ifjúság útjában!

BLACK Bronzárium

- * diákkedvezmény
- * kedvező percdíjak
- * minimális várakozási idő

nagy teljesítményű
amerikai csövekkel
garantált barnaság

NŐI FITNESS SZALON

ÚJDONSÁG:
INFRA SAUNA
ÉS NAPZUHANY

Nyitva: H-P: 8-20
Sz: 8-14
Pécs, Ifjúság útja 7/a
Tel: 311-339

Egyetemváros az Interneten!

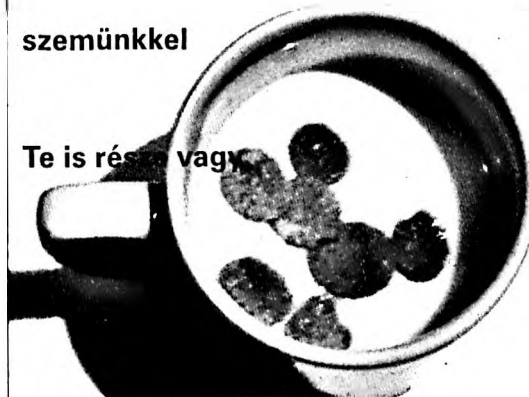
www.univ.hu

Szeptembertől pécsi információs
hallgatói magazin az Interneten

Minden, ami Egyetem

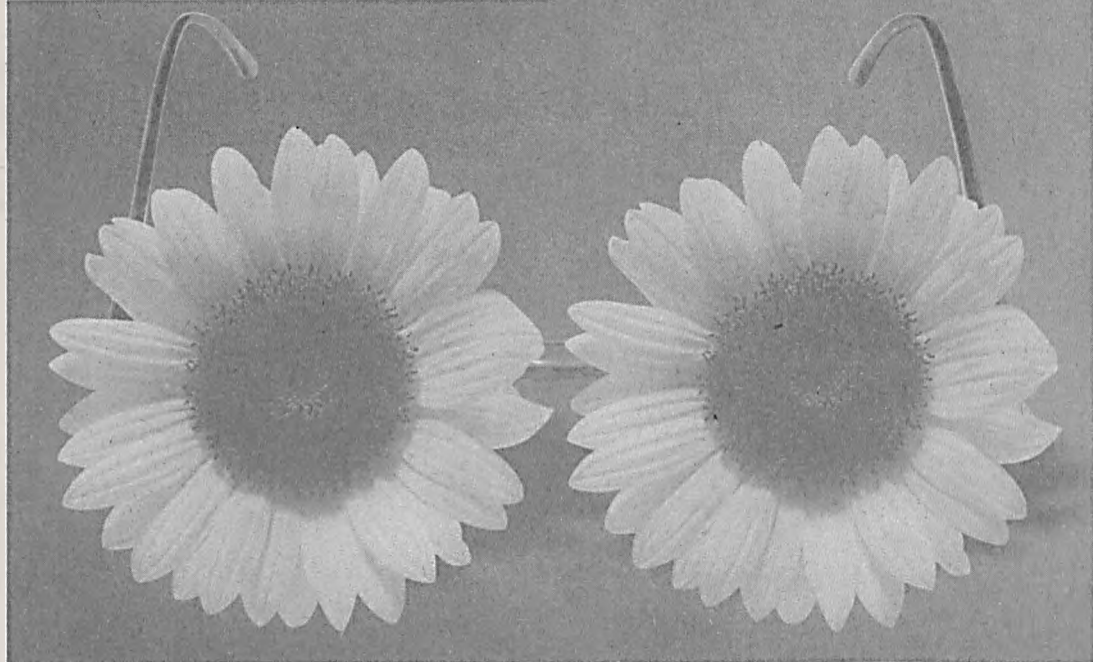
A felsőoktatás világa a mi
szemünkkel

Te is rész vagy

Nap-ra készen

NAPSZEMÜVEG 2001

7622 PÉCS, ZÓLYOM U. 2.
Tel.: (72) 510-785

**DIOPTRIÁS
NAPSZEMÜVEGLENCSE AKCIÓ!**

már 1200 Ft-tól

*Az új évezred napszemüvegei
nagy választékban!*

* Replay * Benetton * Vogue * Laura * Biagiotti * Trussardi * Police * Sting * Sover * Polaroid
* Célé * Iceberg * Renegade * Azzaro